

*Intocht in Jeruzalem, Giotto, (ca. 1305) Scrovegnikapel Padua
Aangedragen door Jan Nauta*

Lutherse Gemeente te Zwolle

*Schrijven voor een klein thuisviermoment
Nu de kerk gesloten is vanwege het coronavirus
zondag 5 april 2020
Palmzondag*

Zwolle, voor zondag 5 april 2020

Lieve mensen,

Palmzondag. En er is dit jaar geen ruimte voor een optocht. In onze huizen zijn we en we bereiden ons op een andere manier voor op Pasen dan anders.

Het is een tijd van verlangen. Daar spreekt ook de weg van bevrijding van het volk Israël van. En daar spreekt ook de intocht in Jeruzalem van: verlangen naar een andere tijd, dat het verdrietige, moeilijke, zware voorbij zal zijn. En dat we gezamenlijk weer kunnen optrekken. Met de palmtakken zwaaien, en onze handen elkaar kunnen vasthouden.

*Foto kerkzaal Lutherse Kerk gemaakt door
Gea Hoven op zondag 29 maart 2020*

Maar nu nog is het een tijd van verlangen. Dat weerklinkt in de beide Bijbelteksten die voor zondag op het rooster staan. Een tekst zwaar en moeilijk van kleur en toon, de ander hoopvoller en uitbundiger.

Zondag om 10.00 uur ben ik in de kerk. En voor u allen ontsteek ik daar de Paaskaars. In verbondenheid. En in hoop.

Vrede en alle goeds,
Ds. Margo Jonker

Bel gerust als u daar behoefte aan heeft: 038 4525408/ 0613525202. Of mail: margojonker@kpnplanet.nl. En kijk ook op: www.elkz.nl

Klein thuisviermoment

Zie daarvoor ook: liedboek 190b

Foto genomen door Cor Noorda op dinsdag 24 maart 2020

Zesde zondag in de veertig dagentijd: Palmarum (van de palmen). Deze zondag heeft niet echt een naam die afgeleid is van een tekst uit de bijbel, maar van het Bijbelverhaal, waar met takken van de bomen wordt gezwaaid. De bekende woorden: 'Hosanna, gezegend hij die komt in de naam van de Heer', worden eigenlijk vanzelfsprekend genoemd op deze zondag. Vandaag staat dit verhaal uit het evangelie van Mattheus (21,1-11) op het rooster.

In het thuisviermoment staat de doorgaande lezing uit Exodus te lezen. Als we in de kerk bijeengekomen waren was die lezing, net als de lezing uit Mattheus, gelezen. In Exodus staat beschreven hoe een volk gered wordt uit onderdrukking en angst in Egypte met hulp van God. Het verhaal is verteld vanuit de positie van het onderdrukte volk, en is als een lofzang op de bevrijding die het volk ten deel is gevallen. Goed en kwaad worden in dit bevrijdingsverhaal neergezet als zwart tegenover wit. En zo ook staat in scherpe tegenstelling het volk der Hebreëen tegenover Egypte, de farao tegenover God, onderdrukking tegenover bevrijding. Wij lezen het verhaal van de laatste plaag die het volk Egypte zal belagen om het volk Israël aan vrijheid te helpen.

- **Ontsteken van een kaars**

- **Stilte**

- **Openingstekst**

Die de morgen ontbood, en het licht hebt geroepen:
zegen ons ook met uw licht.

- **Psalm 118: 1, 8, 9**

- **Gebed**

O God, de tijd is vreemd, de straten leeg, de kerk is stil en vol mijn hoofd met alle nieuwsberichten over een voortrazend virus.

Dat dit moment hier, o God, tegenwicht kan geven aan het vreemde en lege.

Dat ik hier weer vertrouwd raak met de hoop, dat er een doorkomen is aan deze tijd. En vertrouwd met de nabijheid van u en anderen. Dat u mij helpt om op te staan en verder te gaan. En dat u mij de kracht geeft om te dragen wat op mij afkomt.

Wees hier, op dit moment. Bij mij. En bij allen met wie ik verbonden ben – familie, kerk, vrienden, burens, mensen in de wereld. In Christus' naam.

- **Lezing over de uittocht uit Egypte: Exodus 11,1-10. Over de intocht in Jeruzalem: Mattheus 21,1-11**

U kunt de lezing uit Exodus hardop lezen. Het is een doorlopend verhaal. Het is ook een moeilijk en donker verhaal. Daarnaast is er de evangelielezing uit Mattheus, waarin gelezen wordt over de intocht in Jeruzalem. Het is de lezing die past bij afbeelding van de icoon op de voorpagina. Beide lezingen heb ik aan het eind van dit document neergezet.

Ter overweging kunt u de meditatie lezen, die aan het einde van het document staat opgenomen. Of u kunt nadenken over de vragen:

- *Welk beeld heb ik van God? Is God voor mij als iemand die rechtspreekt, die straft, die liefheeft, die leidt? Is hij iemand die nabij is als een ander, die licht is, die als een vuur is, als een rots? Herken je het beeld dat een ander bij zich draagt? En kun je iets meer zeggen bij jouw beeld van God?*
- *Als je kijkt naar het verhaal van de intocht zie je veel perspectieven: de engelen in de bomen, de palmtakken, de leerlingen, de omstanders, de ezel, de mantels, de weg, de stad.*

Vanuit welk perspectief zie jij jezelf in dit verhaal staan? En waarom? Zou je ook een ander perspectief in willen nemen? En waarom?

- *Het verhaal van Exodus gaat over een grote pijn in het leven. Het verhaal van Mattheus over grote hoop en verlangen. Wat is de grote pijn in jouw leven op dit moment? En wat is jouw hoop en verlangen op dit moment?*

- Lied 552 'Dit is een dag van zingen'

Dit is een dag van zingen! Voorgoed zijn wij bevrijd.
Gods kracht zal ons omringen, zijn liefde duurt altijd.
Ontsloten is de poort scharnierend op de vrede,
Wij zullen binnentreden en leven ongestoord.

Zijn intocht werd to teken, tot hoeksteen van het recht;
Van vrede kwam Hij spreken, van leven warm en echt.
Gezegend is zijn naam. Hij heeft aan ons zijn leven
En liefde doorgegeven tot grond van ons bestaan.

Dit is een dag van zegen, een dag van feest en licht,
Van palmen hoog geheven, van zon en vergezicht.
Geef ons vandaag de moed het met uw naam te wagen,
Uw vrede uit te dragen. Loof God, want Hij is goed.

- Voorbeden

O God, u bidden wij voor de mensen overal op de wereld. Dat u nabij bent als degene die draagt, juist als het leven heel moeilijk is.

O God, u bidden wij voor de mensen die leven in doorgaande oorlogen, op plaatsen van verlatenheid, in vluchtelingenkampen, op plaatsen waar geen ruimte is, een veiligheid. Dat daar hulp is en nabijheid.

O God, u bidden wij voor mensen die hard werken in deze tijd om te zorgen en te onderwijzen, om te besturen en het land te ploegen, om schoon te maken en op te ruimen, om eten klaar te maken en supermarkten te bevoorraden. Geef moed en kracht en wees nabij.

O God, u bidden voor mensen die nu opeens niets te doen hebben, geen werk, geen bezoek, geen ommetjes maken, niet koffiedrinken bij een vriendin of een buurman. Geef moed en kracht en betrokkenheid.

O God, u bidden wij voor de kerk, voor onze kerkelijke gemeenschap. Alles is anders. Maar dat het doorgaan van het verhaal van geloof en hoop en liefde in uw naam – ons allen draagt. Ons draagt naar Licht en hoop en opstanding en leven.

'Onze Vader'

- Zegenbede

Zegen ons behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En wees ons genadig.

Zegen ons en behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En geef ons vrede.

Meditatie

Afgelopen week sprak ik een collega. En hij zei: wat we moeten doen is verhalen vertellen die als tegengif dienen. Tegengif tegen het virus, tegen de eenzaamheid, tegen de angst, tegen de verdrukking. Tegengif tegen de machteloosheid.

De afgelopen week hebben verschillende mensen mij gebeld. Ik was blij met hun belletje. Soms omdat ze mij even op iets wezen wat ik vergeten had. Soms om mij een hart onder de riem te steken. En ook altijd vertelden mensen zelf hoe ze deze coronatijd doorkomen. Door blij te zijn met wat er is: burens die groeten, iemand die iets bij de deur afzet, een kaartje op de mat, een onverwacht telefoontje. Of gewoon: naar de tuin kijken en zien hoe de lente ondanks al het verdrietige in de hele wereld, verder gaat, bloemen knoppen zetten en hommels rond zoemen in de vroegbloeiende bloemen. Die verhalen van mensen zijn als tegengif. Ik ben ontzettend blij dat dat kleine helpend is in deze tijd van grote zorgen.

Eigenlijk is het verhaal uit Exodus ook geschreven als een vorm van tegengif. Dat moet ik mij telkens wel weer in gedachten nemen, want ik vind het geen fijn verhaal om te lezen. Het verhaal vertelt van een plaag in Egypte waarbij het gaat om het doden van onschuldige kinderen. En dat wordt verbonden met God. En met bevrijding van mensen. Op welke wijze kan een verhaal als dit als tegengif, als hoop, als bevrijding dienen? Ik moet er erg mijn best voor doen om dat te begrijpen. Want wat doet het met je, als de redding van jouw leven ten koste gaat van een ander leven? Dat is een heel belangrijke vraag die je telkens weer dient te stellen als mens. En die prangend aan de orde komt in deze tijd van het coronavirus. Het zwarte verhaal van de laatste plaag staat in het grote verhaal van het boek Exodus. Daarin gaat het over hoe mensen uit onderdrukking wegtrekken, een woestijn door zullen trekken en na een lange, lange tijd komen in een land waar het goed is. Van die beweging van uittocht en doortocht en intocht is dit verhaal van de laatste plaag een onderdeel. Uiteindelijk gaat het om die beweging. Dat mensen weg kunnen trekken, en het moeilijke met elkaar en met God kunnen doorstaan. En

hoopvol verder trekken naar nieuw land, nieuwe tijd, nieuw leven. En op die manier kan het verhaal dienen als tegengif tegen onderdrukking, tegen angst, tegen terneergeslagenheid en hopeloosheid. En dit verhaal, dit zwarte verhaal van de laatste plaag, geeft aan dat die beweging nooit zonder slag of stoot, nooit zonder pijn en moeite, en zelfs niet zonder de bittere dood zal zijn. Zo kan het verhaal misschien zijn als tegengif. Dat een mens niet opgeeft, ook niet als de nacht gitzwart is.

Het verhaal van de intocht in Jeruzalem kun je ook lezen als een verhaal van tegengif. Op de voorpagina van het dit boekje staat een icoon over het verhaal. Het is een verhaal van intocht, en hoop en doortocht – en in de wetenschap dat dat bewegingen zijn die niet gemakkelijk zijn, maar die door dat wat diep en moeilijk en aards en dood is heen gaan.

In een icoon is dat wat belangrijk is in verhouding groter geschilderd dan de rest. In het midden van het verhaal de ezel, die de koning draagt. De koning op de ezel is groot geschilderd. Ook de mensen zijn relatief groot. De stad is daarentegen klein. De mantels en palmen zijn ook relatief klein.

De ezel die de koning draagt is heel groot afgebeeld. De dragende kracht, dat lijkt de icoon te zeggen, wordt belangrijk. Als je een beweging maakt van uittocht en doortocht en intocht – dan is dragen, elkaar dragen, gedragen worden, van belang. Daarom is ook Jezus groot afgebeeld. Hier wordt hij gedragen. Maar hij zal later dragen – het leven van ieder mens, uit de diepte naar het Leven in Gods naam – dragen naar de morgen van de Opstanding.

Over de roep 'Hosanna', die zo hoort bij het verhaal van de intocht. Een roep die misschien juist van betekenis is in deze dagen. In gewoon Nederlands zou je die Hosanna roep misschien kunnen vertalen met: "Hiep hiep HELP!" schreef iemand. Een roep om verlossing kan een vreugdekreet worden. Stel je de roep voor van een kind in nood dat de moeder in het oog krijgt: dan is de noodkreet impliciet al een kreet van verlossing. Zolang het de moeder niet ziet, zwijgt het van angst. Als het de kreet slaakt, is het in feite al gered. Zoals je als volwassene soms ook pas hard gaat huilen als je in de veilige omhelzing van een ander bent, die zegt 'Stil maar' of 'huil maar'.

Die mengeling van nood en verlossing, dat hoort zó bij ons kwetsbare menszijn. En dat is toch wat we in de kerk vieren. En wat we nu vieren in een klein thuisviermoment.

Dit verhaal van intocht wordt bezongen in het lied dat Gea heeft uitgezocht voor dit thuisviermoment: Dit is een dag van zingen. Een lied dat zelf als tegengif kan dienen. Zeker daar die hoopvolle zin in het midden geschreven staat: *'Hij heeft aan ons zijn leven en liefde doorgegeven tot grond van ons bestaan'*. Dat zijn leven en liefde ons bestaan draagt. Dat is hoop in een lied dat is als tegengif.

Het hele lied loopt uit in regels van overgave en geloof en hoop: *'Geef ons vandaag de moed het met uw naam te wagen, Uw vrede uit te dragen. Loof God, want Hij is goed.'*

Exodus 11,1-10

1Mozes zei ook: 'Midden in de nacht zal de Heer door Egypte gaan. Dan zal elke oudste zoon in Egypte sterven. Niet alleen de oudste zonen van al uw slavinnen, maar ook uw eigen oudste zoon. Uw oudste zoon, die later farao zou worden, zal sterven. Ook bij het vee zal elk jong dat het eerst geboren is, sterven. Er zal erg hard gehuild worden in heel Egypte. Zo veel verdriet is er nog nooit geweest. En zo veel verdriet zal er ook nooit meer zijn.'

Maar bij de Israëlieten zal er niets gebeuren, niet met de mensen en niet met de dieren. Dan zult u begrijpen dat de Heer verschil maakt tussen de Egyptenaren en de Israëlieten. Uw dienaren zullen mij komen smeken of ik weg wil gaan met mijn hele volk. En dan zal ik gaan.'

Toen ging Mozes woedend bij de farao vandaan.

De Heer had tegen Mozes gezegd: 'De farao zal niet naar jullie luisteren. Daardoor kan ik veel wonderen doen in Egypte.' Mozes en Aäron hadden al die wonderen gedaan voor de farao. Maar de Heer had ervoor gezorgd dat de farao niet wilde toegeven. Hij liet de Israëlieten niet weggaan uit zijn land.

Toen had de Heer gezegd: 'Nu zal ik nog één ramp op de farao en de Egyptenaren afsturen. Daarna zal de farao jullie laten gaan. Hij zal jullie zelfs weggagen. Maar voordat jullie gaan, moeten jullie bij je Egyptische burens om gouden en zilveren sieraden vragen.' Dat konden de Israëlieten vragen omdat de Egyptenaren respect hadden voor de Israëlieten. Daar had de Heer voor gezorgd. Bovendien vonden ze Mozes een belangrijke man.

Matteus 21,1-11

1Jezus en de leerlingen kwamen in de buurt van Jeruzalem. Ze waren vlak bij het dorp Betfage bij de Olijfberg. Daar stuurde Jezus twee leerlingen vooruit.

2Hij zei tegen hen: 'Ga naar dat dorp daar. Jullie zullen daar meteen twee ezels zien, een moeder met haar jong. Ze staan vastgebonden. Maak ze los en breng ze bij mij. 3Misschien vraagt er iemand wat jullie daar doen. Zeg dan: 'De Heer heeft deze ezels nodig.' Dan zullen ze de ezels meteen aan jullie meegeven.'

4Dat moest zo gebeuren, want één van de profeten heeft gezegd: 5«Luister, inwoners van Jeruzalem! Jullie koning komt eraan. Hij is vriendelijk. Hij rijdt op een ezelin en haar jong.»

De twee leerlingen gingen naar het dorp. Ze deden wat Jezus gezegd had. 7Ze brachten hem de ezelin en haar jong. Ze legden jassen op de rug van de ezels, en Jezus ging erop zitten.

8Veel mensen legden hun jas op de weg. Anderen haalden takken van de bomen en legden die op de weg. 9Ze liepen voor Jezus uit en achter hem aan, en ze riepen: 'Alle eer aan God! Leve de Zoon van David! Leve de man die door God gestuurd is! Alle eer aan God in de hemel!'

10Zo kwam Jezus in Jeruzalem aan. Iedereen in de stad praatte erover. De mensen vroegen zich af: 'Wie is die man?' 11De mensen die met Jezus meegegaan waren, zeiden: 'Dat is Jezus, de profeet uit Nazaret in Galilea.'